

Examenbespreking havo maatschappijwetenschappen
Dinsdag 24 mei 2022

Het correctievoorschrift van het CvTE is bindend. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. De NVLM wil benadrukken dat het belangrijk is om hierin gezamenlijk dezelfde lijn te volgen. Dit verslag is slechts een weergave van de bespreking van het examen en discussie die over de vragen is gevoerd. Daar waar de vergadering daartoe besluit, kunnen we het CvTE verzoeken een aanvulling op het correctiemodel te overwegen.

NB:

Een aantal docenten heeft via Google docs (46 pagina's) opmerkingen geplaatst. Hierin is geïnventariseerd welke vragen graag door de collega's in den lande besproken zouden moeten worden. In onderstaand verslag is aandacht voor de aldaar genoemde vragen. Deze bespreking en dit verslag zijn leidend, niet het google docs form.

Aanwezig: 91 docenten via MS Teams (in twee vergaderingen)

Voorzitter: Koen Schaap / Martijn Blom

Notulist: Yolande Vonhoff / Martijn Blom

Algemene opmerkingen

Positief:

- Op zich goed examen, maar (helaas) slecht gemaakt;
- Compliment dat het citeren uit de vragen weg is;
- Teksten en onderwerpen leuk en interessant, sluiten aan bij jongeren.

Algemene opmerkingen:

- Een meerderheid vond het examen te lang, te veel leeswerk
 - Een aantal II kreeg het niet af – veel waren “op”;
 - Lange tekst 6, waar vervolgens maar relatief weinig vragen over werden gesteld;
 - Driepuntsvraag aan het einde niet wenselijk;
 - Dyslectische leerlingen hebben nadeel van lange teksten en vragen, m.n. aan het einde van het examen..

Tip: als dat zo is, geef dat aan in Wolf

- Te gedetailleerde vraagstelling: mag je van leerlingen verwachten dat ze begrippen uit kunnen leggen die in de syllabus alleen genoemd worden:
 - vraag 6: passief kiesrecht,
 - vraag 9: electoraal – niet electoraal
 - vraag 23: eigenrichting
- De puntentelling is soms niet consequent
 - Bij vraag 2 en vraag 4 wordt hetzelfde van II gevraagd. Bij vraag 2 levert dat 2 punten op en bij vraag 4 maar 1 punt.
 - Idem vraag 13.
 - Puntentelling 17 en 18 inconsistent: 17: 2 punten en 18: 1 punt

- De antwoorden zijn soms niet voldoende gestructureerd, terwijl wij leerlingen aanleren om heel gestructureerd te antwoorden. Dan sluiten een juist antwoord bevat (ejab) en voorbeeld van een juist antwoord (vvja) niet aan op de vraag (vraag 5).
 - Is een andere opmaak van de vragen (streepjes) mogelijk? leerlingen beantwoorden vaak de streepjes en zien het antwoord op de vraag met uitleg over het hoofd.
 - Het is niet duidelijk hoeveel elementen van het kc leerlingen moeten opnemen in hun antwoord: soms volstaat één element, soms moeten ze er meer noemen volgens ejab.
- Vraag aan het CvTE:** Welk criterium gebruikt het CvTE om te bepalen hoeveel elementen er genoemd moeten worden?

Opmerkingen per vraag

Vraag 1

Er is grote steun van de vergadering om CvTE te vragen ejab aan te vullen met gedragsregulerende functie van cultuur met juiste toelichting. De tweede corrector past dit eventueel aan als het examen al verstuurd is.

- ➔ **De vergadering vraagt het CvTE** de gedragsregulerende functie van cultuur, met een juiste toelichting, toe te voegen aan het correctievoorschrift.

Een deel van de vergadering vindt dat het kc cultuur (actief) toegepast moet worden: d.w.z. dat een leerling een van de elementen uit de definitie moet herkennen in de tekst – gedragsregel, norm. Alleen het noemen van cultuur is geen toepassing van het kernconcept.

Er is veel draagvlak om alleen het noemen van alcoholcultuur goed te rekenen.

Er is veel draagvlak om aanduiding “waarden en normen” met toepassing van één van beide goed te keuren.

Vraag 2

In vraag één element gevraagd, maar in antwoordmodel moet de leerlingen twee elementen noemen voor die ene punt. Inconsistent en daarom lastig voor leerlingen – bij vraag 4 één punt voor dezelfde informatie.

Het is voor leerlingen en docenten onduidelijk hoeveel elementen uit een kc van toepassing zijn en dat kan per vraag verschillen.

Vraag 3

In de vergadering is er discussie over in hoeverre zowel ‘vastgelegd in het convenant’ als ‘taak/bevoegdheid’ in het antwoord terug dienen te komen. Het correctievoorschrift biedt hierin ruimte.

Vraag 4

Inconsistentie bij antwoordmodel en puntentoeleding (met vraag 2)

Ejab: “er moet blijken dat...” we toetsen of II het gesnapt hebben.

Draagvlak van de vergadering om een synoniem van hulpmiddelen goed te keuren als uit het antwoord blijkt dat leerlingen het begrepen hebben.

Algemene vraag aan het CvTE: mag je synoniemen van elementen uit definities van kc's ook goedkeuren, als leerlingen het begrepen hebben?

Veel leerlingen hebben niet begrepen wat een bestuursbeurs is. Jammer dat dit niet wordt toegelicht.

Als leerlingen de informatie verkeerd begrijpen, maar macht wel goed toegepast mag ik hier dan een punt voor geven? Het gaat om toepassing uit de tekst.

Op vakinhoudelijke gronden met 2^e corrector overleggen.

Vraag 5

De tweede bullitpoint “rekening houden met standpunten” moet in het antwoord.

De meningen in de vergadering zijn verdeeld: het cv gaat er van uit dat als representatie groeit (meer mensen gaan stemmen), dat niet noodzakelijkerwijs betekent dat ook de representativiteit groeit (mate waarin achtergrondkenmerken en standpunten vertegenwoordigd worden).

Er is draagvlak binnen de vergadering voor de redenering bij het eerste bullitpoint dat als meer jongeren gaan stemmen ze dan later ook vaker gaan stemmen.

Vvja: verwarrend dat in laatste zin eerste bullit de opkomst van jongeren genoemd worden – dat is niet gelinkt aan ejab.

Vraag 6

De term passief kiesrecht kennen een heleboel leerlingen niet (zie algemene opmerkingen)

LI krijgen 0 punten als ze deze term niet kennen, zelfs als de uitleg en begrip goed zijn (punt 1 en 2 zijn elkaar gekoppeld). Er is groot draagvlak bij de vergadering om voor toepassing van representatie toch een punt te geven.

- **De vergadering vraagt het CvTE** om een aanvulling op c.q. verruiming van het correctiemodel om leerlingen een punt toe te kennen voor goed gebruik van het kc representatie en goede uitleg.

Vraag 7:

geen opmerkingen

Vraag 8

Het begrip operationaliseren kennen veel leerlingen niet, indicatoren kennen leerlingen wel.

Het moet te meten zijn: hoeveel, hoe vaak enz.

Het gaat om betrokkenheid bij de lokale politiek. Het noemen van een demonstratie vindt de vergadering te algemeen.

Er is draagvlak in de vergadering voor het noemen van “kiesgerechtigde leeftijd” zonder “al dan niet verlagen”. Het antwoordmodel geeft daar ruimte voor.

Vergadering geeft aan dat ‘mate van’ genoemd dient te worden volgens antwoordmodel om de juiste variabele te benoemen.

Vraag 9

Zie algemene opmerkingen

Vraag 10

Er is geen draagvlak binnen de vergadering bij 10b om instrumentele visie (in syllabus omschreven) te zien als: participatie tegengaan / stabiliteit bevorderen. Het doel is participatie door bijv. stemmen eens in de vier jaar, niet om participatie tegen te gaan / stabiliteit te bevorderen. Gaat om wenselijkheid van participatie, die is er in beide visies.

Twee termen door elkaar gebruikt is geen doorrekenfout. Artikel 5 cv gaat hier dus niet op.

Vraag 11

Onderwijs als socialisator staat in het antwoordmodel.

In ejab staan geen socialisatoren genoemd. Overleggen met 2^e corr of specifiek geval goed is.

Er is geen meerderheid om opvoeding als socialisator goed te keuren.

Vraag 12

Veel leerlingen passen het hoofdconcept verandering impliciet toe. Dat democratisering verandering inhoudt is evident voor leerlingen en daarom kan het eerste scorepunt vaak niet worden toegekend. Met tweede corrector overleggen in specifieke gevallen.

Een minderheid van de vergadering steunt een voorstel om rationalisering als kc te accepteren, mits goed toegepast.

Vraag 13

“Invloed op maatschappelijke positie” hebben II genoemd. Geld / verdeling schaarse goederen en maatschappelijke positie zijn immers geen gelijke. Dit moet in specifiek geval met 2^e corr afgestemd. Ejab geeft een vergelijking. Ongelijkheid gaat altijd om een vergelijking. Er wordt verschil gemaakt naar geboortjaar. Geboortejaren staan niet expliciet in ejab en vvja.

In ejab soc ongelijkheid: verdeling schaarse zaken = ook ongelijke behandeling? Hoe specifiek moeten de gegevens uit de grafiek zijn? Met 2^e corr overleggen of in specifiek geval het antwoord voldoende onderbouwd is.

Vraag 14

Is het hebben van gedeelde normen en waarden voldoende of moeten ze samen ontwikkeld worden? Staat niet expliciet in ejab, als goed toegepast met 2^e corr overleggen in specifiek geval.

Vraag 15

Ejab: het kenmerk staat in de informatie bij de vraag (hiërarchie). Moet een leerling dat herhalen in het antwoord? Er is draagvlak voor het antwoord als leerling aangeeft dat er sprake is van hiërarchie, mits uit het antwoord blijkt dat de leerling het begrepen heeft.

Draagvlak om “niet georganiseerd” als synoniem goed te keuren voor geen rollenstructuur, wisseling samenstelling, geen hiërarchie mits goed toegepast.

Vraag 16

geen opmerkingen

Vraag 17

Gaat niet om kc conflict maar om het conflictmodel. II moeten het model uitleggen.

Nastreven ‘eigen doelen’ is te beperkt, gaat immers om het conflictmodel. Bij het harmoniemodel worden ook eigen doelen nagestreefd, echter middels een andere methode.

Vraag 18

Aan syllabuscommissie doorgeven dat lobbyen en petitie meer bij conflictmodel horen.

- **De vergadering vraagt het CvTE** om poldermodel goed te keuren als synoniem van harmoniemodel.

Vraag van de vergadering: In de syllabus wordt geen koppeling gemaakt tussen harmoniemodel en ‘lobbyen en petitie’. Petitie wordt ook niet genoemd in de bron.

- **De vergadering vraagt het CvTE** om een goede uitleg van het harmoniemodel zonder verwijzing naar de bron in het correctievoorschrift op te nemen.

Vraag 19

Of pas een punt toe kennen als mediaframe als leerlingen vermeldt dat het frame van invloed is op de ontvanger. Leerlingen leggen uit wat framing is. *De hypothese zegt: frame bepaalt waar ontvangers over denken en praten. Hypothese zonder beïnvloeding van de ontvanger kan niet.*

Bij de omschrijving schrijven veel leerlingen het vaak wel.

Bij a en b wordt twee keer hetzelfde gevraagd (omschrijving van mediaframing-hypothese).
Leerlingen verwijzen in vraag b naar vraag a. Hier is draagvlak voor.

Vraag 20

Is er draagvlak voor selectief kijken als een synoniem van selectieve blootstelling? De meningen in de vergadering zijn hierover verdeeld. Als de redenering goed is en leerlingen noemen een synoniem overleggen met 2^e corr.

Heel gedetailleerde vraag: wel genoemd in de syllabus, maar niet uitgelegd.

Vraag 21

In antwoord model wordt alleen sociale cohesie gegeven.

→ **De vergadering vraagt het CvTE** het correctievoorschrift uit te breiden met:

- Het aantal en de kwaliteit van de bindingen;
- Ook andere kc's mits toegepast goed te keuren. In de vraag staat "een kernconcept herkennen". Er zijn II die andere kc's herkennen en uitleggen.

Vraag 22

geen opmerkingen

Vraag 23

Verzoek aan CvTE om duidelijker aan te geven "doorlezen" en "einde examen" zoals bij andere examens. Er zijn leerlingen die de laatste vragen gemist hebben.

Vraag 24

Detailvraag over systeemmodel. Verzoek van de vergadering om meer substantiële vraag over de modellen.

Vraag 25

Voor leerlingen was het niet duidelijk wat ze moesten doen met positieverwerving. Omschrijven. Jammer dat ze daar een punt mee misten. Toedeling van de punten: 3 streepjes voor 2 punten.

Vraag 26

geen opmerkingen